

Examenbespreking pilo havo maatschappijwetenschappen

Maandag 27 mei 2013

Aanwezig: 6 docenten, 3 Cito/CvE-mensen

Opmerking: **Het antwoordmodel van het CvE is bindend.** Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Het verslag geeft slechts de discussie weer die gevoerd is over mogelijke antwoorden.

Aanwezigen maakten de volgende algemene opmerkingen:

- Erg lang, na vraag 10 waren leerlingen van deze vraag erg onderste boven, examen erg sociologisch, veel van hetzelfde, veel ongelijkheid en socialisatie, politiek wordt gemist. Bronnen fijn korter ook minder. Soms wisten leerlingen niet goed wat ze moesten doen.
- Geen echte concept-contextbenadering, te weinig analyse. Veel vragen op detailniveau, waarvan niet duidelijk was wat ze moesten antwoorden
- Jammer dat niet dezelfde bronnen bij regulier examen en bij pilotexamen gebruikt zijn, antwoord van de voorzitter dat is niet mogelijk vanwege andere contexten, andere syllabi. De essayvraag bij het examen Nederlands zouden leerlingen daar 2 uur voor krijgen. Andere vonden de situering van deze vraag juist wel goed, in het midden van het examen.
- Vraag 10 door Cito/CvE nu meer dichtgetimmerd in vergelijking met soortgelijke vraag in het voorbeeldexamen. Is dit na te kijken en te doen voor leerlingen? Sommige docenten hadden deze vraag juist nog niet nagekeken, en wilden eerst deze bespreking afwachten, ook omdat het nakijken veel tijd kost.
- Cc benadering het meest gemist, meer in de lessen hieraan gedaan dan in het examen. Vraag 10 wel een goed voorbeeld hiervan, maar is erg dichtgetimmerd. Sommige zeggen dat deze goed discrimineert.
- Goed dat de examenthema's losgelaten werden. Sommige leerlingen gingen van alles met alles combineren.
- Vraag 21 wel een mooi voorbeeld van cc benadering.
- Vraag 14 wel goed om daarmee te beginnen wat betreft cc benadering. Reactie van het Cito: examen moest nu nog voor de helft lijken op de oude manier van vraagstellen.

Opmerkingen per vraag

1: Antwoord: in een open samenleving kun je groeien, hiervoor is onvoldoende draagvlak.

2: Antwoord: vaak tekst niet gebruikt, of andere voorbeelden, terwijl ze wel de begrippen kennen. Geen punten.

- Verzoek om hier ruimte in puntentelling voor te reserveren.

- Is wel een simpele vraag. Meeste leerlingen hebben deze vraag wel goed.

3: Veel leerlingen zijn hierbij de weg kwijt geraakt, ze wisten niet of ze vanuit kind of vanuit de overheid moesten redeneren. Ze redeneerden teveel vanuit henzelf.

Oorzaken van buitenaf, soms schrijven ze door overheid, dat is wel goed.

Leerlingen vinden vooral dat ze het zelf goed doen als ze een opleiding aan kunnen en zien niet wat ouders daarin doen.

Reactie van de voorzitter: Deze begrippen zijn lastig, maar in boek Essener wordt dit met behulp van de bron Penninx goed uitgelegd.

4: Wat is het verschil in het antwoordmodel tussen het eerste bolletje en het tweede, leerlingen mogen ze ook wel in elkaar schuiven, maar beide zaken moeten er wel staan.
- Sommige leerlingen nemen het begrip sociaal kapitaal over, dan krijgen ze nog wel een punt voor het tweede deel. Beide bolletjes in het antwoordmodel liggen dicht bij elkaar.

5: Veel leerlingen hadden niet door dat het ging om recidivisten, dat staat ook niet in de vraag. Link met potentiële recidivisten hoeft dan ook niet gelegd te worden!

6: Welke roep? Staat niet in de inleiding.

- Antwoord: het komt steeds op de politieke agenda, dat is niet goed het 'relatieve' moet uitgelegd worden.

- Antwoord van een slimme leerling: dat kun je zien aan het feit dat het wetsvoorstel in 2011 ingediend is, en een ander kabinet het in 2012 weer ingetrokken heeft. Dat is goed.

7: Op welke niveau moeten leerlingen hiernaar kijken? Klassieke school gaat uit van vergelding, beveiliging van de samenleving. Niet goed volgens het correctiemodel. Opvattingen van de klassieke school zijn nogal breed. Andere leerlingen focussen op zware straffen (pag 37 syllabus), maar dan moet er in het antwoord nog wel wat meer staan gekoppeld aan calculerend gedrag, want bij moderne school kunnen ook zware straffen gelden.

- Het dilemma, nul of 2 punten vindt men groot niets er tussenin.

8: Er staat niet duidelijk in de syllabus wat omgevingsfactoren zijn. Ook niet in het lesmateriaal. De syllabuscommissie kreeg de opdracht de syllabi niet te uitgebreid te maken. Echter de onduidelijkheid rondom de besluitvormingsmodellen is al meerdere keren genoemd en gaat ook ingediend worden als wijzigingsvoorstel. De examenmakers dachten dat docenten dit wel uitgelegd hadden. Wordt niet als detail gezien van systeemmodel door de examenmakers.

- Veel leerlingen noemden media.

- Voorbeeld van leerlingen: demonstraties en onrust. Ook burgers kunnen toch van invloed zijn op? Hoort meer bij 'eisen en steun', zeggen de examenmakers.

9: Herstelrecht, dat stond in het lesmateriaal, maar het is geen recht. Het kan ook als iemand al in de gevangenis zit. Als het in een lesmateriaal staat maar het is fout, dan betekent het nog niet dat het goed gerekend wordt! Herstelrecht staat buiten het strafproces.

Schadevergoeding valt hier ook onder. Formeel niet goed.

Herstelrecht is niet een formeel recht waar de slachtoffers zich op kunnen beroepen. Het is meer een benadering van het recht, gericht op herstel van de schade of misschien zelfs herstel van de relatie tussen slachtoffer en dader. Uitgaande van die benadering zijn er aanpassingen gekomen in het strafrecht maar ook initiatieven ontplooit buiten justitie om.

10: Knaller. Vernieuwende vraag vanuit cc benadering, wel gesloten.

Leerlingen leggen uit wat er met socialisatie bedoeld wordt a.d.h.v. voorbeelden, melden dus niet toename. 'Jongeren leren om hun verantwoordelijkheden na te komen'. Dan moeten leerlingen wel socialisatie noemen.

- Beoordeling: docenten en leerlingen weten nu nog niet wat de makers verwachten dat er in het antwoordmodel moet staan.

- Een leerling maakte er een brief van.

- De kernconcepten moeten er wel in staan zeggen de examenmakers, docenten vinden niet per se. Als de voorbeelden bijna de uitleg vormen dan wel goed. Immers de voorbeelden zijn concreet en hebben al uitleg in zich.

- Een beter toegangsperspectief, afname graffiti, vindt men niet direct staan voor afname van sociale cohesie, gezocht maar wel goed gerekend dus.
- Tienpuntsvraag: het één na laatste streepje, hebben weinig leerlingen goed, omdat ze denken dat er 2 punten voor staan. Gebruik in je conclusie de inzichten. Een punt geven als dat duidelijk is.
- Redenering van leerling Subjectieve veiligheid, meer contact meer cohesie, meer subjectieve veiligheid? De leerling geeft meer een verklaring, maar het gaat hier om toename. Indicatoren van sociale cohesie daar gaat het hier om. Toch wel goed rekening wat deze leerling schrijft.

11: Vraagstelling heel lastig, daardoor minder goed gemaakt. Driepuntenvraag verwijst naar 3 zaken. Te vaak het woord opvattingen in deze vraag.

12: Nieuwe vraag empirische gegevens. Leerlingen zeggen als hoger opgeleiden lid zijn van politieke partijen, zijn deze minder representatief, hier is draagvlak voor.

13 en 14: geen opmerkingen

15: Leerlingen hoeven niet letterlijk deze voorbeelden te nemen. Andere mogen ook. Ze moeten wel een tegenstelling beschrijven.

16: In het lesmateriaal is het kernconcept macht in leerlingentaal omschreven, verschil: vermogen om gedrag van anderen te beïnvloeden. Leerlingendefinitie wel goed rekenen. De formulering "gebruik in je uitleg de definitie", is ook iets ruimer te interpreteren dan het letterlijk geven van de definitie.

17 en 18: geen opmerkingen.

19: Reproductieve vraag, weinig goede antwoorden, vaak 1 punt. Klopt de zin wel? Zie pag 15. syllabus.

- Theorieën zijn mooier om naar te vragen dan dit.

20: geen opmerkingen.

21: Mooie vraag. Leerlingen moeten iets dubbel doen, eerste en tweede streepje teveel hetzelfde en dat nemen ze maar één keer. Eerste stukje noemen dat er correlatie is, in tweede deel uitleggen waar die vandaan komt, verklaring dat zit niet in het eerste deel.

- Moeilijk voor havo leerling. Dit moet leerlingen op basis van het nieuwe programma wel kunnen.
- Wat als leerling i.p.v. participatie uitsluiting noemt? Hier is draagvlak voor.
- Zijn er leerlingen geweest die al deze denkstappen hebben kunnen maken, 2 II. Als leerlingen dit kunnen zijn ze heel goed.

23: Ook hier weer voorbeelden bevatten al wat uitleg. Veel leerlingen 2 i.p.v. 3 punten hiervoor.

24: Leerlingen antwoorden veel algemener: aanleren van waarden en normen. Noemt hij wel gedragsregulerende functie dan punt meer. Dit begrip hebben leerlingen uit syllabus moeten leren, stond niet in het lesmateriaal.

25: Derde bolletje, rekenen we een voorbeeld hiervan ook goed? Ja.

26: Moet het niet 20ste eeuw zijn? Nee. Leerlingen noemen ontzuiling en multiculturaliteit, niet goed.

- Antwoord: ze worden minder gesocialiseerd door kerk, meer door school. Deze vraag kijkt

naar onderwijs, juist toen erg gericht op brave burgers.

- Commentaar op deze vraag: niet absoluut te stellen dat het zo is.

- Waarom is multiculturaliteit niet goed? Meer kinderen uit alle lagen van de bevolking betreft niet multicultureel.

27: Als leerlingen zegt dynamisch betekent verandering, en niet gebonden. Hier is draagvlak voor.

EINDE